

la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, „Legea Iubirii I”

I. Motivația emiterii actului normativ și descrierea situației actuale

Sistemul educațional preuniversitar din România se confruntă cu o provocare structurală majoră în privința integrării reale și eficiente a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă. Deși Legea nr. 198/2023 consacră principiul incluziunii, în practică, barierele birocratice, deficitul sever de personal de sprijin (consilieri școlari, logopezi, asistenți didactici), lipsa formării specifice a cadrelor didactice de predare și infrastructura inadecvată transformă de multe ori integrarea într-un proces formal, generând excluziune, suprasolicitare pentru profesori și abandon școlar.

În prezent, normativul de personal încadrează un consilier școlar/logoped la un număr disproporționat de mare de elevi (frecvent peste 500-800 de copii), ceea ce face imposibilă intervenția timpurie. De asemenea, familiile copiilor cu CES sunt supuse unui traseu birocratic anevoios și stigmatizant pentru obținerea certificatelor de orientare școlară de la CJRAE/CMBRAE, timp în care copilul este privat de orice sprijin în unitatea de învățământ.

Prezenta propunere legislativă urmărește transformarea unității de învățământ preuniversitar într-un centru activ de depistare timpurie, prevenție și sprijin educațional intern. Prin instituirea unui traseu educațional integrat — inițiat de cadrul didactic de la clasă, evaluat de consilierul școlar și susținut prin personal de sprijin (asistent didactic, însoțitor permanent) —, responsabilitatea nu mai este transferată exclusiv pe umerii familiei, ci devine o obligație directă a sistemului de învățământ.

Proiectul a fost fundamentat și elaborat cu implicarea directă și sprijinul de specialitate al experților din mediul academic și de cercetare:

- Iulia Georgiana Ursei, specialist în științele educației, doctorand și practician, care a asigurat fundamentarea metodologică și pedagogică a modulelor de formare obligatorie destinate cadrelor didactice;
- Ionuț Marius Ursei, care a coordonat colectarea și centralizarea datelor din teren, furnizând analiza calitativă privind nevoile reale raportate de cadrele didactice și părinți.

II. Impactul socio-economic

1. **Impactul asupra elevilor cu CES:** Garantează identificarea timpurie și accesul la măsuri de sprijin psihopedagogic, spații de reglare senzorială și tehnologii asistive direct în școala de origine, prevenind segregarea și abandonul școlar.

2. **Impactul asupra cadrelor didactice:** Prin introducerea modulelor obligatorii și gratuite de formare continuă (screening primar CES și tehnologii digitale asistive) și prin asigurarea asistenților didactici la clasă (1 asistent la 2-4 elevi cu CES care necesită sprijin), se reduce suprasolicitarea profesorilor de la clasă și crește calitatea actului didactic.

3. **Impactul asupra familiilor:** Elimină condiționarea sprijinului școlar inițial de prezentarea certificatelor administrative administrative/medicale exterioare, reducând costurile financiare, timpul pierdut și încărcătura emoțională cauzată de stigmatizare.

III. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Aplicarea prevederilor prezentei legi implică cheltuieli bugetare suplimentare pentru:

- Înființarea de noi posturi de profesor-consilier școlar și profesor-logoped (prin reducerea normativului la maximum 250 de beneficiari primari);
- Finanțarea posturilor de asistent didactic pentru sprijin educațional și însoțitor permanent;
- Finanțarea programelor naționale de formare continuă prin Corpul Național de Formatori și casele corpului didactic;
- Dotarea camerelor-resursă și a spațiilor de stimulare senzorială.

Finanțarea acestor măsuri se va asigura din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației, din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat destinate finanțării de bază și complementare a unităților de învățământ preuniversitar, precum și din fonduri externe nerambursabile (PNRR, Programul Educație și Ocupare). Amânarea intrării în vigoare până la data de 1 septembrie 2027 (Art. II) oferă Guvernului și Ministerului Educației intervalul necesar pentru planificarea multianuală a resurselor financiare și umane.

IV. Impactul juridic și legislative al propunerii

Propunerea legislativă se corelează direct cu prevederile Constituției României (art. 32 privind dreptul la învățătură și art. 50 privind protecția persoanelor cu handicap) și se încadrează în arhitectura Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023. Intrarea în vigoare la 1 septembrie 2027 va impune actualizarea Ordinului Ministrului Educației privind regulamentul de organizare și funcționare a CJRAE/CMBRAE și adoptarea standardelor naționale privind baza materială și camerele-resursă.

V. Consultările purtate

Propunerea legislativă răspunde solicitărilor repetate ale structurilor asociative ale părinților, ale organizațiilor neguvernamentale din domeniul drepturilor copiilor cu dizabilități și ale federațiilor sindicale reprezentative din învățământul preuniversitar. Măsurile privind reducerea normei la 250 de copii/consilier și introducerea asistentului didactic vin în întâmpinarea doleanțelor partenerilor sociali exprimate în cadrul Consiliului Economic și Social (CES).

VI. Activități de informare publică și elaborare

Inițiativa a făcut obiectul unei campanii derulate în mediul online de către reprezentanți ai Partidului Oamenilor Tineri în perioada premergătoare sesiunii parlamentare septembrie-decembrie 2026. De asemenea, persoanele interesate au avut posibilitatea de a transmite punctele lor de vedere prin intermediul platformelor de social media.

Față de cele prezentate, supunem Parlamentului României, spre dezbateră și adoptare, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar.

Inițiator:

Deputat ~~Maria GERNIT~~

PARTIDUL OĂMENILOR TINERI

